

(Vārds, uzvārds, klase)

NOBEIGUMA PĀRBAUDES DARBS
PAR TĒMU *SADZĪVES PASAKAS* (34 P.)Aizpilda
skolotājs

1. Lasi pasaku fragmentus! Kurai pasaku grupai fragments pieder? Uzraksti pazīmi, kas nosaka pasakas iedalījumu! (6 p.)

1. Stārķis māca lapsai laisties

Lapsa visas gudrības mācēja, tikai pa gaisu laisties vēl ne. Nogājusi pie **svēteļa** to gudrību arī izmācīties. Svētelis paņēmis lapsu aiz pakauša un nesis gaisā. Tur augšā lapsai iešāvies prātā: “Diezgan būs, nu jau mācēšu!” – lai laižot vaļā. Svētelis palaidis arī, un šī nu nākusi rūkdama zemē, taisni celmam virsū. Gan uzsaukusi celmam: “Vai bēgsi, pagāns!” – bet celms nemaz nejauš. Un tad uzkritusi ar tik nelāgi, ka palikusi guļam ar atšautu asti. No tā laika nevienai lapsai vairs nenācis prātā pa gaisu laisties, bet visas vēl šodien staigā ar atšautām astēm.

("Trīs vēja mezgļi")

“Stārķis māca lapsai laisties” ir _____ pasaka.

Pazīme: _____

2. Koklētājs un Jūras māte

Reiz brauca kuģinieki pa jūru. Viens no kuģiniekiem bijis liels koklētājs. Un – kā gadījies, kā ne – vēja grūdiens iegāzis koklētāju ar visām koklēm jūrā. Nu peld, nu **mocās**, beidzot noslīkst jūras **dibinā**, kur ierauga kaut ko spožu. Pierāpās tuvāk: varena pils no tīra **dzītara** un citiem dārgumiem. Nu prāto, vai iet iekšā vai ne? To pašu brīdi atveras durvis un daiļa meita iznāk ar dārgu vainagu galvā, sacīdama: “Ko baidies? Nāc vien iekšā! Tā ir Jūras mātes pils, te tev ļaunums nenotiks.”

Vārdnīca

svētelis – stārķis**mocās** – mokās**dibins** – dibens**dzītars** – dzintars

("Trīs vēja mezgļi")

“Koklētājs un Jūras māte” ir _____ pasaka.

Pazīme: _____

3. Tā griežas saule!

Bijis reiz viens dikti sīksts saimnieks, kas puisim **neuzsliecies** labāka ēdiena. Reiz bijusi uz galda bļoda ar vārītu gaļu, bet labākais gaļas gabals bijis puīša pusē. Saimnieks nu sācis runāt par sauli, apgriezis bļodu un sacījis: “Tā saule iet.”

Puisis to sapratis un sacījis: “Tā saule griežas atkal atpakaļ,” – un pagriezis gaļas bļodu atkal pa vecam.

Vārdnīca

neuzsliekties –

skaust

("Trīs vēja mezgļi")

“Tā griežas saule!” ir _____ pasaka.

Pazīme: _____

2. Uzraksti, kura rakstura īpašība ir izsmieta 1. tekstā! Pamato savas domas! (3 p.)

3. Uzraksti 3 teikumus, kā varētu risināties turpmākie notikumi 2. tekstā! (3 p.)

4. Uzraksti, kāda pamācība izteikta 3. tekstā! (2 p.)

5. Kura cilvēka rakstura īpašība 3. tekstā tiek slavēta, kura – nopelta! (2 p.)

Slavēta tiek _____.

Nopelta tiek _____.

6. Pārdomā, kuri tēli sastopami latviešu tautas sadzīves pasakās! Izsvītro 3 liekos! (3 p.)

ķēniņš	ganu zēns	cūkgans	mācītājs
kungs	zemnieks	sulainis	
ragana	zaķis	Sprīdītis	trīs dēli
vīrs		sieva	

7. Sadzīves pasakās bieži lieto īpatnējus izteicienus. Ieraksti skaidrojumam atbilstošā izteiciena kārtas numuru! Uzraksti brīvajā ailē savu skaidrojumu! (5 p.)

Nr. p. k.	Izteiciens	Nr. p. k.	Izteiciena skaidrojums
1.	Ēst matus no galvas nost.		Būt briesmās, būt apdraudētam.
2.	Karāties mata galā.		Būt ļoti tuvu pašam ļaunākajam, nelaimei, kaut kam nepatīkamam.
3.	Skaldīt matus.		Daudz apēdot, izputināt kādu, sagādāt raizes.
4.	Par mata tiesu.		Strīdēties par nenozīmīgiem sīkumiem.
5.	Plēst matus.		

8. Atsauc atmiņā mācību grāmatas 1. daļā (36.–43. lpp.) lasītās sadzīves pasakas un pabeidz teikumus! (10 p.)

Man vislabāk patika latviešu tautas sadzīves pasaka “_____”.

Pasakā stāstīts par _____.

Galvenais tēls pasakā ir _____.

Šajā pasakā darbojas vēl citi tēli, piemēram, _____.

Man šī pasaka patika tāpēc, ka _____.

Punkti		Balles	
34		10	